अनाहूतोपिस्वक्षेमार्थंअप्रार्थितोपिवारयेयंद्यूतंअंतर्यामित्वेन कथापक्षेत्वजुरेवार्थः ॥ २ ॥ बहिर्यामित्वेनापिद्यूतवारणोपायमाह भीष्मेतिद्वाभ्यां ॥ ३॥ राजेंद्रधृतराष्ट्रतवपुत्राणांद्यूतेनअलंइतिवैचित्रवीर्या
दीन्प्रतित्वन्निमित्तं हेप्रभोयुधिष्ठिरअहंतत्रद्यूतेदोषान्अचक्षंव्यक्तंकथितवान्स्यामितिसंबंधः ॥४॥ वीरसेनसुतःनलः यैःअक्षैरितिशेषः ॥५॥ सातत्यंअविच्छेदं प्रसंगस्यद्यूतक्रीडायाः हीयमानोपिजयाशया
पुनःपुनर्दीव्यत्येवेत्यर्थः ॥ ६ ॥ कामःरागः ॥ ७॥ वक्तव्यंअधिगंतव्यंज्ञातव्यं गत्यर्थस्यवजेरिदंरूपंवचेरेववार्थांतरं ॥ ८ ॥ तदेवाह एकाहादिति व्यसनंराज्यभ्रंशादि अर्थानांधर्मार्थकामानांपुमर्थानां ॥
॥९॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ अपनीतेनअन्यायेन दुरोदरान्द्यूतकारान् ॥ १३ ॥ आनर्त्तेषुआसमंतान्नर्त्तयंतितेषुधीविलासेषु पक्षेदेशविशेषेषु ॥ १४ ॥ कथांतरमवतारयितुंकथापक्षमेवानुसरति सोहमि

आगच्छेयमहंद्यूतमनाहूतोपिकौरवैः॥ आंबिकेयेनदुर्द्धर्षराज्ञादुर्योधनेनच ॥ वारयेयमहंद्यूतंबहून्दोषान्प्रदर्शयन् ॥ २॥ भीष्मद्रोणौसमानाय्यकृपंबाह्लीक
मेवच॥ वैचित्रवीर्यंराजानमलंद्यूतेनकौरव॥ ३॥ पुत्राणांतवराजेंद्रत्वन्निमित्तमितिप्रभो ॥ तत्राचक्षमहंदोषान्यैर्भवान्व्यतिरोपितः ॥ ४॥ वीरसेनसुतो
यैस्तुराज्यात्प्रभ्रंशितःपुरा॥ अतर्कितविनाशश्चदेवनेनविशांपते॥ ५॥ सातत्यंचप्रसंगस्यवर्णयेयंयथातथं॥ ६॥ स्त्रियोक्षान्मृगयापानमेतत्कामसमुत्थितं॥
दुःखंचतुष्टयंप्रोक्तंयैर्नरोभ्रश्यतेश्रियः॥ ७॥ तत्रसर्वत्रवक्तव्यंमन्यंतेशास्त्रकोविदाः ॥ विशेषतश्चवक्तव्यंद्यूतेपश्यंतितद्विदः ॥ ८॥ एकाहाद्व्यनाशोत्रध्रुवंव्य
सनमेवच॥ अभुक्तनाशश्चार्थानांवाक्पारुष्यंचकेवलं ॥ ९ ॥ एतच्चान्यच्चकौरव्यप्रसंगिकटुकोदयं ॥ द्यूतेब्रूयांमहाबाहोसमासाद्यांबिकासुतं ॥ १० ॥ एव
मुक्तोयदिमयागृह्णीयाद्वचनंमम ॥ अनामयंस्याद्धर्मश्चकुरूणांकुरुवर्द्धन ॥ ११ ॥ नचेत्सममराजेंद्रगृह्णीयान्मधुरंवचः ॥ पथ्यंचभरतश्रेष्ठनिगृह्णीयांबलेन
तं॥ १२॥ अथैनमपनीतेनसुहृदोनामदुर्हृदः॥ सभासदोनुवर्त्तेरंस्तांश्चहन्यांदुरोदरान्॥ १३॥ असान्निध्यंतुकौरव्यममानर्त्तेष्वभूत्तदा॥ येनेदंव्यसनंप्राप्ताभ
वंतोद्यूतकारितं॥ १४॥ सोहमेत्यकुरुश्रेष्ठद्वारकांपांडुनंदन॥ अश्रौषंत्वांव्यसनिनंयुयुधानाद्यथातथं॥ १५॥ श्रुत्वैवचाहंराजेंद्रपरमोद्विग्नमानसः॥ तूर्णमभ्याग
तोस्मित्वांद्रष्टुकामोविशांपते॥ १६॥ अहोकृच्छ्रमनुप्राप्ताःसर्वेस्मभरतर्षभ॥ सोहंत्वांव्यसनेमग्नंपश्यामिसहसोदरैः॥ १७॥ इ०म०भा०आ०प०अर्जु०प०वा
सुदेववाक्येत्रयोदशोऽध्यायः॥ १३॥ ॥७॥ युधिष्ठिरउवाच असान्निध्यंकथंकृष्णतवासीद्वृष्णिनंदन॥ क्वचासीद्विप्रवासस्तेकिंचाकार्षीःप्रवासतः॥ १॥

त्यादिना एत्यआगत्य युयुधानात्सात्यकेः ॥ १ ५॥ १६॥ १७॥ इत्यारण्यकेपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेत्रयोदशोऽध्यायः॥ १३॥ ॥७॥ असान्निध्यमिति अत्रसंक्षेपविस्ताराभ्यांसौभवधउपा
ख्यायते तस्यतात्पर्यंसंसारसागरमध्येद्वारकाख्येस्थूलसूक्ष्मदेहद्वयरूपेक्षेत्रेविस्मरणरूपाद्भगवदसंनिधानात्कामगमंमनोरथाख्यंसौभमारुह्यागतेनशाल्वाख्येनमहामोहेनशोकास्त्रैरुपद्रुतेसतिप्रद्युम्नादिस्वरू
पायज्ञादयोधर्मास्तंवारयितुमक्षमाअभूवन् ततोहंचित्तद्वारकामेत्यचिदात्मानंमामधिक्षिपंतंशाल्वमोहमहंब्रह्मविद्यास्त्रेणहतवान्तत्पुरंचमनोरथसौभंपातितवानिति एवमेवयुद्धादिरूपकेणसर्वत्राख्यायिकाता
त्पर्यमुन्नेयं तथाचश्रुतिः द्वयाहप्रजापत्यादेवाश्चासुराश्चेत्यादिनादेवासुरशब्दैः शमकामादीन्विवक्षित्वातद्युद्धरूपकेणाध्यात्मिकमर्थंनिरूपयतितद्वदिहापिज्ञेयं श्रुत्यनुसारित्वाद्भारतस्मृतेः ॥ १ ॥

Digitized by Google